

Иницијална проценка на влијание на регулативата

Чекор 1: Опис на проблемите, целите што ќе се остварат со нивно решавање и можните опции за решавање на проблемите

1. Опис на проблемите

Со започнувањето на примената на Законот за учебници за основно и средно образование во практиката се покажаа дека има потреба да се намали бројот на одобрени учебници за еден наставен предмет од три на еден учебник. Ова е заради постигнување на ефикасност во постапките за одобрување на учебници, како и заради намалување на трошоците и подобрување на квалитетот на учебниците.

Со цел да се обезбеди транспарентност во оваа дејност потребно е да се зголемат ингеренциите на Националната комисија за учебници во делот дека истата ги формира рецензентските комисии, од редот на своите членови определува член известител кој ќе реферира за стручните вреднувања од рецензентските комисии и мислењето од Бирото за развој на образованието, води расправа за стручното вреднување на ракописите за учебници по соодветните предмети од рецензентските комисии и доколку оцени дека има битни пропусти и недоследности во стручно вреднување може истото да не го прифати, да ја распушти рецензентската комисија и да формира стручен тим кој ќе изврши ревизија на стручното вреднување на ракописите за учебници. Исто така, во ингеренциите на Националната комисија за учебници ќе биде и донесувањето на одлука за одобрување, односно неодобрување и употреба на учебник.

Со цел да се зголеми квалитетот на учебниците за основно и средно образование, во законот се дополнуваат критериумите кој треба да ги исполни авторот, односно рецензентот на ракопис на учебник и истиот има најмалку 10 години работно искуство како наставник во основно, средно или високо образование по соодветниот наставен предмет за кој се одобрува учебникот, односно 10 години работно искуство како наставник во основно, средно или високо образование кое е соодветно според наставната програма за кој се одобрува учебникот.

Се зголемуваат и ингеренциите на Педагошката служба во делот на објавување на јавен оглас за рецензенти во најмалку две јавни гласила и вршењето на избор за рецензенти од пријавените кандидати. Се врши измена и на членот 17-а од законот, односно се допрецизираат основите, постапката и роковите кога се формираат авторските тимови за изработка на ракопис за учебник. Исто така, се врши усогласување и со Законот за авторското право и сродните права.

Се предлага и измена и дополнување во законот во делот на надзорот и прекршочните одредби и глобите предвидени за основното, односно средното

училиште, како и за одговорното лице и наставникот бидејќи сите прекршоци беа дадени како една казна, со единствена парична глоба, без притоа да се води сметка за тежината, видот, штетната последица, начинот на кој е извршен прекршокот, што всушност преставува основа за изрекување на видот и висината казната. Исто така за одредени прекршоци се предвидува постапка за едукација, кој ја спроведува едукацијата и рокот во кој треба да биде спроведена едукацијата. За ова министерот ќе пропише акт за начинот и постапката за едукација.

2. Опис на целите што се планираат да се постигнат со решавање на проблемите

Основна цел на предложеното изменување и дополнување на Законот за учебници за основно и средно образование е нормирање на одредени ситуации од праксата кои со започнувањето на примената на законот се покажа дека се правно нерегулирани или дека се недоволно прецизно регулирани.

3. Идентификација на можни решенија (опции)

Предложената измена ги содржи следните решенија:

Со член 1 од Предлог на Законот за изменување и дополнување на Законот за учебници за основно и средно образование се пропишува да се намали бројот на одобрени учебници за еден наставен предмет од три на еден учебник. Со членот 2 се зголемуваат ингеренциите на Националната комисија за учебници во делот дека истата ги формира рецензентските комисии, од редот на своите членови определува член известител кој ќе реферира за стручните вреднувања од рецензентските комисии и мислењето од Бирото за развој на образованието, води расправа за стручното вреднување на ракописите за учебници по соодветните предмети од рецензентските комисии и доколку оцени дека има битни пропусти и недоследности во стручно вреднување може истото да не го прифати, да ја распушти рецензентската комисија и да формира стручен тим кој ќе изврши ревизија на стручното вреднување на ракописите за учебници. Исто така, во ингеренциите на Националната комисија за учебници ќе биде и донесувањето на одлука за одобрување, односно неодобрување и употреба на учебник.

Со членот 3 и ставот 2 на членот 4 во законот се дополнуваат критериумите кој треба да ги исполни авторот, односно рецензентот на ракопис на учебник и истиот треба да има најмалку 10 години работно искуство како наставник во основно, средно или високо образование по соодветниот наставен предмет за кој се одобрува учебникот, односно 10 години години работно искуство како наставник во основно, средно или високо образование кое е соодветно според наставната програма за кој се одобрува учебникот.

Се зголемуваат и ингеренциите на Педагошката служба во делот на објавување на јавен оглас за рецензенти во најмалку две јавни гласила и вршењето на избор за рецензенти од пријавените кандидати (член 4). Со членот 5 се менува членот 17 од законот и со истиот се разработува постапката, роковите и телата кои учествуваат во процедурите за одобрување и употреба на учебник во основното и средното образование. Членот 6 се менува членот 17-а со кои се регулираат случаите кога на конкурсот за учебници не се пријавил ниту еден автор на учебник со ракопис

за учебник или конкурсот се објавува за наставен предмет кој за прв пат се воведува во основното, односно средното образование или Националната комисија донесе одлука дека не врши избор од доставените ракописи за учебници. Во тој случај министерот за образование и наука, по предлог на директорот на Педагошката служба, формира авторски тим за изработка на ракопис за учебник.

Со членот 7 зборовите „откупување на авторските права“ се заменуваат со зборовите „пренос на материјалното авторско право“ и истото е заради усогласување со Законот за авторско право и сродните права.

Со членот 9 со кој се менува членот 27 се врши категоризација на прекршоците и казните за сторените прекршоци, односно да може во зависност од видот и тежината на сторениот прекршокот да се изрече соодветна казна, а не како што е во постојниот закон каде за сите прекршоци е предвидена една казна без оглед на тежината, видот, штетната последица, начинот на кој е извршен прекршокот, што всушност преставува основа за изрекување на видот и висината казната. За одредени прекршоци е предвидени едукација со што им се овозможува на лицата или установите односно установите да се спроведе постапка за едукација пред поведување на прекршочна постапка (член 26-б), а надзорот над спороведувањето на овој закон врши Државниот просветен инспекторат (член 26-а). Со членот 10 се утврдува рокот за донесувањето на подзаконските акти од членот 26-б на овој закон, а со членот 11 се регулира дека постапките за одобрување и употреба на учебници во основното и средното образование започнати пред влегување во сила на овој закон ќе продолжат согласно одредбите на овој закон

Со оглед дека со овој закон се врши трето изменување и дополнување на одредбите на Законот за учебници за основното и средното образование со членот 12 се овластува Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија да утврди пречистен текст на Законот за учебници за основно и средно образование. Со членот 8 се уредува влегувањето во сила на овој закон.

Чекор 2: Идентификација на трошоци, придобивки и влијанија

/

Предложено решение (опција):

Предлог Законот за изменување на Законот за учебници за основно и средно образование

Опис:

Со член 1 од Предлог на Законот за изменување и дополнување на Законот за учебници за основно и средно образование се пропишува да се намали бројот на одобрени учебници за еден наставен предмет од три на еден учебник. Со членот 2 се зголемуваат ингеренциите на Националната комисија за учебници во делот дека истата ги формира рецензентските комисии, од редот на своите членови определува член известител кој ќе реферира за стручните вреднувања од рецензентските комисии и мислењето од Бирото за развој на образованието, води расправа за стручното вреднување на ракописите за учебници по соодветните предмети од рецензентските комисии и доколку оцени дека има битни пропусти и недоследности во стручно вреднување може истото да не го прифати, да ја распушти рецензентската комисија и да формира стручен тим кој ќе изврши ревизија на стручното вреднување на ракописите за учебници. Исто така, во ингеренциите на Националната комисија за учебници ќе биде и донесувањето на одлука за одобрување, односно неодобрување и употреба на учебник.

Со членот 3 и ставот 2 на членот 4 во законот се дополнуваат критериумите кој треба да ги исполни авторот, односно рецензентот на ракопис на учебник и истиот треба да има најмалку 10 години работно искуство како наставник во основно, средно или високо образование по соодветниот наставен предмет за кој се одобрува учебникот, односно 10 години работно искуство како наставник во основно, средно или високо образование кое е соодветно според наставната програма за кој се одобрува учебникот.

Се зголемуваат и ингеренциите на Педагошката служба во делот на објавување на јавен оглас за рецензенти во најмалку две јавни гласила и вршењето на избор за рецензенти од пријавените кандидати (член 4). Со членот 5 се менува членот 17 од законот и со истиот се разработува постапката, роковите и телата кои учествуваат во процедурите за одобрување и употреба на учебник во основното и средното образование. Членот 6 се менува членот 17-а со кои се регулираат случаите кога на конкурсот за учебници не се пријавил ниту еден автор на учебник со ракопис за учебник или конкурсот се објавува за наставен предмет кој за прв пат се воведува во основното, односно средното образование или Националната комисија донесе одлука дека не врши избор од доставените ракописи за учебници. Во тој случај министерот за образование и наука, по предлог на директорот на Педагошката служба, формира авторски тим за изработка на ракопис за учебник.

Со членот 7 зборовите „откупување на авторските права“ се заменуваат со зборовите „пренос на материјалното авторско право“ и истото е заради усогласување со Законот за авторско право и сродните права.

Со членот 9 со кој се менува членот 27 се врши категоризација на прекршоците и казните за сторените прекршоци, односно да може во зависност од видот и тежината на сторениот прекршокот да се изрече соодветна казна, а не како што е во постојниот закон каде за сите прекршоци е предвидена една казна без оглед на тежината, видот, штетната последица, начинот на кој е извршен прекршокот, што всушност преставува основа за изрекување на видот и висината казната. За одредени прекршоци е предвидена едукација со што им се овозможува на лицата или установите односно установите да се спроведе постапка за едукација пред поведување на прекршочна постапка (член 26-б), а надзорот над спороведувањето на овој закон врши Државниот просветен инспекторат (член 26-а). Со членот 10 се утврдува рокот за донесувањето на подзаконските ати од членот 26-б на овој закон, а со членот 11 се регулира дека постапките за одобрување и употреба на учебници во основното и средното образование започнати пред влегување во сила на овој закон ќе продолжат согласно одредбите на овој закон

Со оглед дека со овој закон се врши трето изменување и дополнување на одредбите на Законот за учебници за основното и средното образование со членот 12 се овластува Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија да утврди пречистен текст на Законот за учебници за основно и средно образование. Со членот 8 се уредува влегувањето во сила на овој закон.

1. Трошоци

- Дали опцијата предвидува воведување на нови формалности во смисла на обврска за правните или физичките лица да обезбедат уверенија, пријави, решенија, одобрености, овластувања, согласности, сертификати, дозволи, барања, изјави и други обрасци? Ако да, наведи ги формалностите.

НЕМА

- Дали опцијата ќе предизвика иницијални трошоци за министерствата, другите органи на државната управа? Ако да, образложи ги трошоците.

НЕМА

- Дали опцијата ќе предизвика континуирани трошоци за министерствата и другите органи на државната управа. Ако да, образложи ги трошоците.

НЕМА

- Дали опцијата ќе предизвика иницијални трошоци за правните или физичките лица? Ако да, образложи ги трошоците.

НЕМА

- Дали опцијата ќе предизвика оперативни трошоци за правните или физичките лица. Ако да, образложи ги трошоците.

НЕМА

2. Придобивки

- Опис и опсег на финансиските придобивки за засегнати страни

Со намалување на бројот на учебници од три на еден за еден наставен предмет ќе се намалат трошоците.

- Други нефинансиски придобивки за засегнати страни

Предлог -законот за измена на Законот за учебници за основно и средно образование ги има следните придобивки:

- обезбедување квалитет во остварувањето на основното и средното образование;

- обезбедување на еднаков пристап за сите ученици во основното и средното образование;

- економичност и ефикасност во обезбедувањето на учебниците за основно и средно образование;

3. Ризици и претпоставки

4. Останати влијанија

Тип на влијание проценето во проценка на влијание на регулативата		Анализи приложени во прилог
Влијание врз националната конкурентност	НЕ	НЕ
Влијание врз социјално исклучените и ранливи групи	НЕ	НЕ

Тип на влијание проценето во проценка на влијание на регулативата		Анализи приложени во прилог
Влијание и ефекти на регулативата врз родовите аспекти и еднаквоста	НЕ	НЕ
Влијание врз животната средина	НЕ	НЕ
Влијание/значителна политичка промена на пазарната економија вклучувајќи испитување на влијанието врз потрошувачите и конкурентноста	НЕ	НЕ
Влијание врз правата на граѓаните	НЕ	НЕ
Дали предложените решенија вклучуваат значителни тешкотии за усогласување	НЕ	НЕ

Чекор 3: Консултации

Текстот на Предлог законот е усогласен со Секретаријатот за законодавство. Побарано е мислење од Министерството за финансии.

Резиме на иницијалната проценка на влијание на регулативата

1. Краток осврт на преферираното решение/опција:

Со започнувањето на примената на Законот за учебници за основно и средно образование во практиката се покажаа дека има потреба да се намали бројот на одобрени учебници за еден наставен предмет од три на еден учебник. Ова е заради постигнување на ефикасност во постапките за одобрување на учебници, како и заради намалување на трошоците и подобрување на квалитетот на учебниците.

Со цел да се обезбеди транспарентност во оваа дејност потребно е да се зголемат ингеренциите на Националната комисија за учебници во делот дека истата ги формира рецензентските комисии, од редот на своите членови определува член известител кој ќе реферира за стручните вреднувања од рецензентските комисии и мислењето од Бирото за развој на образованието, води расправа за стручното вреднување на ракописите за учебници по соодветните предмети од рецензентските комисии и доколку оцени дека има битни пропусти и недоследности во стручно вреднување може истото да не го прифати, да ја распушти рецензентската комисија и да формира стручен тим кој ќе изврши ревизија на стручното вреднување на ракописите за учебници. Исто така, во ингеренциите на Националната комисија за учебници ќе биде и

донесувањето на одлука за одобрување, односно неодобрување и употреба на учебник.

Со цел да се зголеми квалитетот на учебниците за основно и средно образование, во законот се дополнуваат критериумите кој треба да ги исполни авторот, односно рецензентот на ракопис на учебник и истиот има најмалку 10 години работно искуство како наставник во основно, средно или високо образование по соодветниот наставен предмет за кој се одобрува учебникот, односно 10 години работно искуство како наставник во основно, средно или високо образование кое е соодветно според наставната програма за кој се одобрува учебникот.

Се зголемуваат и ингеренциите на Педагошката служба во делот на објавување на јавен оглас за рецензенти во најмалку две јавни гласила и вршењето на избор за рецензенти од пријавените кандидати. Се врши измена и на членот 17-а од законот, односно се допрецизираат основите, постапката и роковите кога се формираат авторските тимови за изработка на ракопис за учебник. Исто така, се врши усогласување и со Законот за авторското право и сродните права.

Се предлага и измена и дополнување во законот во делот на надзорот и прекршочните одредби и глобите предвидени за основното, односно средното училиште, како и за одговорното лице и наставникот бидејќи сите прекршоци беа дадени како една казна, со единствена парична глоба, без притоа да се води сметка за тежината, видот, штетната последица, начинот на кој е извршен прекршокот, што всушност преставува основа за изрекување на видот и висината казната. Исто така за одредени прекршоци се предвидува постапка за едукација, кој ја спроведува едукацијата и рокот во кој треба да биде спроведена едукацијата. За ова министерот ќе пропише акт за начинот и постапката за едукација.

2. Имиња и презимиња на лицата одговорни за подготовка на иницијалната проценка на влијанието на регулативата и предлог законот:

- Надежда Узелац – директор на Педагошката служба;
- Аце Миноски - од Педагошката служба;
- Елена Ивановска – раководител на Сектор за унапредување на основното и средното образование во Министерството за образование и наука
- Стојанчо Стојковски – раководител на Сектор за нормативно правни работи во Министерството за образование и наука;
- Милка Масникоса - помошник раководител на Сектор за нормативно правни работи во Министерството за образование и наука;

3. Повереници на Владата на Република Македонија кои ќе се вклучат во презентирање на предлог законот во Собранието на Република Македонија:

- Никола Тодоров, министер за образование и наука

- Елизабета Тодоровска, државен секретар
- Стојанчо Стојковски, раководител на сектор

**Изјава од министерот
за иницијалната проценка на влијание на регулативата**

Изјавувам дека предложениот материјал за иницијална проценка на влијанието на регулативата/ предлог закон

1.	Нема влијание	врз Буџетот на Република Македонија
2.	Нема влијание	врз усогласеноста со законодавството на Европска Унија.
3.	Нема влијание	врз постапките или работењето на јавната администрација / врз судството при работа со странки (правни и физички лица) или задолжување на странките од јавната администрација со дополнителен административен товар.
4.	Нема влијание	врз економијата и врз обемот на државна помош.
5.	Нема влијание	врз животната средина.
6.	Нема влијание	врз социјалната положба на граѓаните.

7.	Направено е претходно објавување на текстот на предлогот за донесување на закон во Единствениот електронски регистар на прописи и јавно се спроведени консултации со заинтересирани страни. Датум на објавување: Вклучени организации и претставници: Свое мислење дадоа следниве организации:	ДА 04.02.2011
8.	Сите забелешки и предлози од заинтересираните страни се земени во предвид.	ДА
9.	Предлог законот е лекториран.	НЕ
10.	Спроведени се меѓуресорски консултации.	ДА
11.	Дали предлог законот предвидува управна постапка?	НЕ
12.	Доколку предлог законот предвидува управна постапка, дали може да се вгради начелото “молчењето значи одобрување“?	НЕ

Изјава од министерот

Јас, *Никола Тодоров*, изјавувам дека ја проучив Иницијалната проценка на влијанието на регулативата и сметам дека дава реален преглед на очекуваните придобивки и потребните трошоци врзани со секоја од идентификуваните опции за решавање на проблемот.

Потпис на министерот:.....

Датум:04.02.20110 година